

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.

Volja na celo leto \$5.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto 6.00
Za inosemstvo celo leto 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
800 75,000 Readers

TELEFON: 2576 CORTLANDT

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT

NO. 101. — ŠTEV. 101.

NEW YORK, THURSDAY, APRIL 29, 1920. — ČETREK, 29. APRILA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

MADŽARSKÉ SPLETKE V JUGOSLAVIJI

OFICIJELNI INOZEMSKI POROČEVALNI URAD DRŽAVE SHS
POROČA O ŠTEVILNIH IZGREDIH, KI SO SE ZAVRŠILI V SLAVONJI
— NEMIRI SO DELO PROPAGANDE MADŽARSKIH
IRIDENTISTOV TER TAKOZVANE LIGE ZA INTEGRITETO
MADŽARSKÉ. — PREISKAVA.

Poročila ki smo jih objavili v večerajšni številki glede takozvane boljševiške ustaje v Jugoslaviji, so prišla, kot smo že omenili, skoraj gotovo iz italijanskih virov, ter so le nekak odmev naslednjih poročil, ki smo jih dobili iz Washingtona od jugoslovanskega inozemskega korespondenčnega urada.

Poročila se glase:
Washington, D. C., 27. aprila. — Iz Subotice javljajo z dne 20. aprila:

V noči od 19. aprila je izbruhnila ustaja v Subotici v tretjem in četrtem mestnem delu. Tolpa Madžarov, oboroženih s puškami in ročnimi bombami je napadla občinsko policijo. Od policije sta bila dva ubita, pet jih je bilo težko ranjenih in enega je zmanjkalo (!).

Boj je trajal do treh zjutraj, ko je bila ustaja zadušena. Preiskava je dognala, da so obstajale štiri tolpe. Prva je štela 500 ljudi, druga 70 ljudi, tretja 50—60 in četrta 70—80.

V predmestju so našli kakih deset brzostrelk.

Ugotovljeno je, da je bila ustaja delo propagande madžarskih iridentistov ter prav posebno Lige za nedotaknjenost Madžarske, ki se središče je v Budimpešti ter se nahaja pod zaščito madžarske vlade. Podobno pa se nahajajo tudi onstran meje. V zadnjem času so bili aretirani v Subotici bivši madžarski častniki, ki so javno izjavljali, da bo Subotica kmalo spadala pod Madžarsko.

Ravno tako je bil pred par dnevi aretiran nek detektiv ter več madžarskih agitatorjev, ki so prišli preko meje brez uradnih dovoljenj.

Dne 20. aprila poročajo iz Subotice, da zbirajo madžarske oblasti čete na demarkacijski črti. Vse je pripravljeno za akcijo. Pri Kistelek na železniški črti med Segedinom in Pešto je koncentriranih deset tisoč vojakov in pet baterij 68. polka iz Segedina, ki bi moral biti soglasno s določbami premirja razpuščen, je nanovo organiziran pod poveljstvom podpolkovnika Kissa, bivšega vojaškega poveljnika v Subotici. Isto velja glede bivšega madžarskega polka iz Sombora, ki se je nanovo organiziral.

Vspričo tega nedopustnega koncentriranja madžarskih čet v bližini naše severne meje proti Bački in vpoštevaje prve posledice preiskave po izvršeni ustaji z dne 19. aprila v Subotici in vsprko značaja organizirane agitacije onstran naše meje — je kraljevska vlada večeraj izdala brzojavna naročila svojim misijam in delegacijam na mirovni konferenci, naj pri zavzetih protestirajo proti taki predrznosti Madžarske ter je izjavil, da je kraljevska vlada ogrožena vsled tega ter da bo prisiljena odgovoriti z oboroženo silo na vsak napad sovražnih vojakov zbranih na naši severni meji.

Rimski list "Messaggero" je v svoji številki z dne 19. aprila objavil brzojavko iz Temešvara v kateri se glasi, da je izbruhnila ustaja v torontalski županiji in prav posebno v Subotici ter da se narod protivi jugoslovanski okupaciji.

Messaggero je objavil to informacijo dne 19. aprila zjutraj, torej en dan pred izbruhom upora.

Iz Subotice poročajo dne 21. aprila naslednje:

Preiskava glede dogodkov v Subotici je spravila na dan nove in zelo značilne stvari. Kompromitirani so visoki uradniki in dostojanstveniki madžarske vlade.

Dognalo se je, da je bilo vse že zdavnaj pripravljeno v Budimpešti pod zaščito madžarske vlade.

Iz velikega Bečkereka javljajo z dne 20. aprila, da ima policija v Kikindi dokaze v rokah, da je komunistična organizacija v tem kraju v službi narodnega madžarskega pokreta.

Ta organizacija dobiva svoja navodila iz Madžarske. Aretiranih je bilo petdeset oseb, kojih večino so stavili pred sodišče. S preiskavo se nadaljuje.

MODISTKA TOŽI KRALJICO ZA ŠTIRI DOLARJE.

London, Anglija, 26. aprila. — Neka modistka je danes vložila tožbo proti angleški kraljici Mariji, češ da ji je več kot eno leto dolguje štiri dolarje za povračilo klobuka, pa jih neče plačati. Ker so pred angleško postavo buje vsi enaki, bo kraljica najbrž poravnala svoj dolg.

GENERALNI ŠTRAJK V SARAGOSI.

Saragosa, Španska, 24. aprila. — Generalna stavka je bila proglašena tukaj po aretaciji petnajstih članov krajevnega radikalnega odbora, o katerem pravijo, da je odgovoren za zadnje bombe napade v tem mestu. Oblasti so uveljavile številne varnostne odredbe in po cestah patrulirala vojaštvo.

Premislite dobro, komu bo ste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in zlorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane za preke starih izkušenim in premožnim tveganja; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljke se zadnji čas primeroma sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo

300 kron	\$2.70	1,000 kron	\$ 8.00
400 kron	\$3.60	5,000 kron	\$40.00
500 kron	\$4.50	10,000 kron	\$78.00

Oglašene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugim denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER
Ustanovljena leta 1898.

AFRIŠKE ČETE ZAPUŠČAJO FRANKFURT.

PESNIK SNUJE LIGO ZATIRANIH NARODOV

D'Annunzijeve artilerije je ob-
streljevala italijansko bojno ladjo.
"Reška liga".

Reka, 27. aprila. — Baterija, ki je pod poveljstvom Gabriela D'Annunzija je oddala več streljav na neki italijanski torpedni rušilnici, ki je došel v reško pristanišče. Poročevalci pravijo, da je padlo vsega skupaj kakih dvajset streljav, izmed katerih pa ni nobeden zadel.

Bojna ladja je radajevala svoje pot ter se ni brigala za strele. "Zunanji urad" D'Annunzijeve vlade je izdal besedilo neke poslanice, katere bodo iz zrakov ploveli metali na bodočo sejo ministrskih predsednikov.

Poslanica govori o neki "Reški Ligi", o zvezi narodov, katere zatira anglo-saška nadvlada, Liga narodov in mirovna konferenca.

Del besedila se glasi:

Gabriele D'Annunzio, poveljnik italijanskega prodiranja proti vzhodu, je voditelj "Reške Lige". Tej ligi pripadajo Irski, Egipci, Indijci, Perzijci, Afganistanci, ves mohamedanski svet ter narodi imperijalistične belgrajske vlade. (Vidite ga listjaka! Tudi Hrvat in Slovenec hoče pridobiti zase oziroma za italijansko vladno. Op. ur.) V nasprotju z lažnjivo Ligo narodov, bo ta Liga izvajala narodno pravico. Narodi, katere zatirajo Angleži in Amerikanci, morajo biti oproščeni. Nemci, ki so pod jarmom tujih vlad, so željni masčevanja in morajo biti vrnjeni lastni deželi. Silna zgradba, ki jo je zgradila mednarodna banka na truplih desetih milijonov, mora biti uničena.

AMER. KAVALERIJA STRAŽI EL PASO.

El Paso, Texas, 28. aprila. — Danes je sedmi ameriški kavalerijski polk zasedel del mednarodnega mosta, ki vodi v Juarez. Vojaki so dobili navodilo, naj vdor v Mehiko, kakorhitro bi se izvedelo, da so Amerikanci v nevarnosti.

V Juarezu se namreč nahaja več sto ameriških turistov. Opolnoči je bilo sporočeno, da se bo juareška garnizija pridružila revolucionarjem.

WILSON SE JE VOZIL PO PARKU.

Washington, D. C., 28. aprila. — Predsednik Wilson je izrazil danes krasni solnčni dan ter se je vozil dolgo časa v avtomobilu po Rock Creek parku.

Spremljala sta ga soproga in dr. Grayson.

REVOLUCIJA V MEHIKI

Revolucija se je razširila na državo Chihuahua. — Carranza izgublja hitro oprijem na položaj.

Agua Prieta, Sonora, 28. aprila. — Revolucija, ki se je pričela v Sonori, se je razširila na Chihuahua, kjer se je baje več vojaških voditeljev Carranze pridružilo ustanovi.

Revolucionarni voditelji v Sonori so izjavili, da je to znak, da izgublja Carranza hitro na tleh v severni Mexiki in sicer brez prelivanja krvi.

General Calles, vrhovni poveljnik ustaških čet na severozapadu, je rekel, da je pričakovati še nadaljnjih odpadov iz vrst Carranzistov in da so se številni voditelji in poveljniki Carranze dogovorili glede ure, ko se bodo pridružili revolucionarnemu gibanju.

Rekel je, da se bo v enem tednu ali desetih dneh cela severna Mehika zavezala za stvar liberalnih konstitucionalistov.

Tekom zadnjega večera je dobil poročilo, da je general Ramon Turbe, vojaški poveljnik Carranze v Sinaloi in Nayaritu, ki je bil pripravljen upirati se ustaškim četam pod poveljstvom generala Flores v pohodu slednjih proti Mazatlanu, izjavil, da bo izpriznil pristanišče, če ne bodo dospele tjakaj ojačenja pred prihodom ustašev.

General Calles je rekel, da je bila ustaja polkovnika Del Arca v Chihuahui del preje dogovorjenega načrta. Rekel je tudi, da pričakuje, da se bosta nadaljnja dva Carranzova poveljnika v onem kraju pridružila stvari revolucionarjev.

Medtem pa se je še nadalje čete poslalo v gorske prelaze istočno od tukaj, skozi katere morajo iti zvezne čete, če hočejo napasti Sonoro.

El Paso, Texas, 28. aprila. — Carranzovi uradniki v Juarezu so sporočili danes o bojih v Chihuahua City med ustaškimi ter vladnimi četami. Tozadevna poročila so prišla po zopetnem ustanovitvenju brzojavne zveze do Terrazas.

Čete, ki so koncentrirane v Casas za boj proti Sonori, bodo prevedli jutri v Juarez.

ČASOPIS SE JE PODRAŽIL

"Evening Journal", Hearstov časopis v New Yorku, se podražil za en cent. Izza današnjega dne bo veljala vsaka posamezna številka tri cente.

Uprava pravi, da se je papir strašno podražil. Še pred par meseci ga je mogla dobiti po kontraktni ceni za dva in pol centa funt, sedaj pa stane funt dvanaest in pol centa.

Uprava je povišala tudi cene oglazom.

RESEN RAZKOL V TURŠKI DELEGACIJI

Turško delegacijo v Parizu bodo
tvorili zastopniki dveh nasprotujočih si strank.

Carigrad, Turčija, 28. aprila. — Turčija bo najbrž imela nasprotujoče si mirovne delegacije na mirovni konferenci v Parizu. Turški nacionalistični kongres v Angori je sklenil poslati svoje lastne delegate.

Italjani so videti skrajno prijateljski napram nacionalistom (ti polentariji intrigujejo povsod, kjer morejo) ter se glasi, da imajo pristasi Mustafa Kemala pristo zvezo z zunanjim svetom potom Adalje, katero so zasedle italijanske čete. Mohamedanski Turki imajo velike težave, da dobe svoje potne listine vizirane za vse zavezniške dežele, razven za Italijo.

Tevfik paša bo načeloval sultanovi mirovni delegaciji, ki bo v soboto odpotovala v Pariz. — V dvornih krogih je opaziti veliko nezadovoljstvo.

Veliko zanimanje vlada tukaj tudi glede vprašanja, če bo francoska vlada dovolila delegaciji Mustafa Kemala vstop v njeno deželo.

CENA KRUHU SE JE ZVIŠALA V BERLINU.

Berlin, Nemčija, 26. aprila. — Berlinski pekariji so danes naznanili, da se bo z dnem 10. maja podražil ves kruh za sedemdeset odstotkov.

PREDLOGA GLEDE 275 OD- STOTNEGA PIVA SPREJETA V MASSACHUSETTS.

Boston, Mass., 28. aprila. — Poslanska zbornica je danes sprejela predlogo, ki določa prodajo 275 odstotnega piva v državi Mass. Senat je bil predlogo že prej sprejel in sedaj bo izročena gubernernu.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKEM IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italijanski armadi.

Jamčimo ali garantiramo za vsako pošiljatev, toda za kakšno mogoče zamude v izplačilu ne moremo prevzeti nikake odgovornosti.

50 lir	\$ 2.80
100 lir	\$ 5.30
300 lir	\$15.00
500 lir	\$25.00
1000 lir	\$49.00

Denar nam poslati je najbolje po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Tvrška Frank Sakser

LLOYD GEORGE IN NEMŠKI POROČEVALEC

Berlinski poročevalec je izgubil
interview z Lloyd George-om, a
dolgi fronti. — Ukrajinci se pun-
tajo proti boljševikom.

Berlin, Nemčija, 27. aprila. — Kako se mi je izjalovil poskus, da intervjum Lloyd George-a in kako sem našel tolažbe v tem, ko sem videl, da je njegova hčerka kupila nemško novelo, — to je predmet zanimive zgodbe iz San Rema, katero je doživel poseben poročevalec. Lloyd George-a opisuje na naslednji način:

— Mr. Lloyd George je nosil pol frak ter na glavi cilindar, izpod katerega so se vsipali beli lasje. Izgledal je zelo smart in bil videti kaj dobrega razpoloženja. V njegovem spremstvu je bila njegova hčerka Megan.

Rekel sem samemu sebi, da bi enostavno vstal ter se približal ministrskemu predsedniku, če bi bil Amerikane. Moje noge so me že hotele ubogati, ko je naenkrat neki ameriški tovariš, ki je sedel v bližini mene, planil kvišku, napravil tri korake proti Lloyd Georgeu ter držeč svojo pipo še vedno v ustih, rekel: — Well, Sir.

Lloyd George mu je zagotovil, da je San Remo zelo krasen prostor, udaril s palico po mehki preprogi ter rekel Amerikaneu: — Well, Good Bye.

Amerikane je skomignil z rameni ter se vrnil na svoje mesto. Nemški poročevalec je najprej poslal svojo vizitko lordu Riddellju, ki je bil v Parizu kot časni-karski poročevalec in ki je prišel tedaj na lice mesta ter vprašal žurnalista, kaj hoče. Dobil je odgovor: — Govoriti hočem z Lloyd Geomom.

Nemogoče — je odvrnil lord. Vse svet hoče govoriti z njim. Tu je cela hiša polna Amerikancev, ki čakajo naj. Kako si morete misliti, da bi sprejel Nemca? To je nemogoče. Vi dobro veste, da ni mam Lloyd George v svojem žepu, a tukaj je večerajšnji komuni-kej.

Nemški poročevalec zaključuje svojo povest takole:

— Veliko slabe volje sem se napotil zatem v mesto, da obedujem. Na poti sem srečal veliko elegantnih dam ter naenkrat našel tudi hčerko Lloyd Georgea. Šla je v neko prodajalno. Ona govori le angleški, in prodajalec je znal le laški in vsled tega je hčerka enostavno pričela izbirati knjige ter si izbrala eno francosko, eno angleško in — eno nemško knjigo. Takoj sem bil dobre volje. Hčerka Lloyd Georgea kupuje v San Remo nemške novele.

Če bi bil jaz ameriški poročevalec, kakšno storijo bi lahko natržil nemškemu občinstvu glede tega svet pretresujočega dogodka.

Koncem svojega opisa pa pravi živahni poročevalec:

— Miss Megan govori nemški zelo dobro kot smo izvedeli iz do- hčere.

POLJAKI PRODIRAJO V UKRAJINSKO OZEMLJE

Napredovanje se vrši na 180 milj
dolgi fronti. — Ukrajinci se pun-
tajo proti boljševikom.

Varšava, Poljska, 28. aprila. — V današnjem sporočilu poljskega generalnega štaba se je objavilo splošno napredovanje poljskih sil od 180 milj dolgi fronti v Ukrajino. To gibanje ima za namen izgon tujih zavojevaleev, namreč ruskih boljševikov.

Poljaki so premerili nekako 50 milj na prvi dan svojega gibanja naprej. Sedaj se nahajajo v razdalji šestdeset milj od Kijeva. Napredovanje se je pojasnilo v neki proklamaciji katero je izdal general Pilsudski.

V tej proklamaciji se glasi, da bodo ostali Poljaki v Ukrajini le toliko časa, dokler ne bo prevzela kontrole avtorizirana ukrajinska vlada.

Proklamacija je bila tiskana v Varšavi, nakar je bila odposlana na fronto. Na tisoče kopij je ostalo na Poljskem.

Na nekem mestu v proklamaciji se glasi:

— Obenem s Poljaki se vračajo v Ukrajino njeni junaki sinovi, pod Simonom Petluro, ki so našli pribežališča na Poljskem in ki so pomagali v najbolj temnih urah ukrajinske zgodovine.

Varšava, Poljska, 28. aprila. — Poroča se, o ustajah civilnih Ukrajincev proti boljševikom v okraju zapadno od Kijeva. Ukrajinci se organizirajo, ker je Poljska podpisala pogodbo, na podlagi katere bo pomagala Ukrajini pri njenem prodiranju do Dnjepra.

BELGIJA JE ZADOVOLJNA S KONFERENCO V SAN REMO.

San Remo, Italija, 26. aprila. — Belgijski zunanji minister Pavel Hymans, je rekel danes, da so vsi Belgijci zadovoljni z uspehi zavezniške konference v San Remo. Nemčija bo kmalo izprevidela, da se je njen manevar, da razdeli zavezniške, obrnil proti nji ter da zavezniški ne bodo popustili pri izvedbi mirovne pogodbe.

POLJAKI IN UKRAJINCI V BRATSKEM OBJEMU

Varšava, Poljska, 27. aprila. — Zunanji urad je objavil, da bo tekmo par dni podpisana pogodba med Poljsko in Ukrajino. Kmaloto se bo proglasilo neodvisnost Ukrajincev.

Pravijo, da je Poljska pripravljena podpirati Ukrajino s svojimi četami ob primernem času, ko bo ukrajinska armada zasedla ozemlje, sezaajoče do Dnjepra. Ker je večji del Ukrajine sedaj v rokah boljševikov, namerava Ukrajina čimprej ustanoviti svoje glavno mesto v Kijevu.

brega vira. Nekoč pred vojno se je njen oče pritožil radi velike množine denarja, katerega ga stanejo nemške lekcije njegove zelo dobro kot smo izvedeli iz do- hčere.

VAŽNO ZA POTNIKE!

Za parnik "PRESIDENT WILSON", ki odpluje 8. maja v Trst, se je prijavilo že toliko potnikov, da je sedaj že napolnjen. Prostore smo zagotovili enim potnikom, od katerih smo do 15. apr. prejeli aro. Svetujemo tedaj onim, ki so namenjeni v kratkem odpotovati v Jugoslavijo preko Trsta, da se odločijo za parnik "BELVEDERE", ki odpluje dne 1. maja ali pa za "SUSQUEHANNA", ki odpluje 22. maja.

Kdor želi potovati s parnikom "BELVEDERE" ali "SUSQUEHANNA", naj se hitro prikladi, ker se prav lahko pripeti, da se prijavi tudi za ta dva parnika toliko potnikov, da bosta v kratkem polna.

Potniki, ki so nam poslali aro za "PRESIDENT WILSON" naj poskušajo da pridejo v naš urad že v torek, 4. maja zjutraj, da bo mogoče vsem o pravem času preskrbeti potne liste in vse drugo, kar se potrebuje za potovanje.

Frank Sakser

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

VSTANOVLJENA LETA 1898.

GLAVNI URAD ELY, MINN.

INKORPORIRANA LETA 1900.

Glavni Uradniki.
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Box 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minnesota.
Blagajnik neplaćanih smrti: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zdravnik.
Dr. JOM. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadorniki.
JOHN GOUZE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Vse stvari tikačje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatev na se pošilja na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vsa zdravniška priporočila se naj pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovenska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristop. Jednota posluje po "National Fraternal Congress" lestvici. V blagajni ima okrog \$300.000. (tristo tisoč dolarjev). Bolniški podpora, od skodlin, in posmrtni je izplačala že nad poldrugi milijon dolarjev. Jednota šteje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 3 tisoč otrok v mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vsnovi z 8 člani ali člankami.

Priporočila in nasveti za prihodnjo konvencijo JSKJ.

Danes se hočem dotakniti nekoliko poskodniškega sklada. Iz tega sklada naj bi se odvzela odpravnina in se uvrstila k bolniški in smrtinski. Postavila naj bi se določena svota in se smatrala samo kot odpravnina za bolniško podpora, tako da bi vsak, ki bi jo prejel, lahko ostal član, ako bi hotel biti zavarovan v drugih skladih, ne pa v bolniškem. Mesto odpravnine naj bi se pa določila obsežnejše podpore za poskodbne in izredne podpore za operacije.

Vstopnina in mesečni asessment. Vstopnina naj bi ostala po mojih mislih ista kot je; ako pa je članstvo mnenja, da je prenizka ali obratno, jo pa lahko zviša ali obratno. Radi rednega asessmenta se ne da nicesar reči naprej, ker pravice omeji, bi bil moj nasvet, da se da na splošno glasovanje le, kar je neobhodno potrebnega ter doda k pravilom, to je nove točke, katere v pravilih niso še zapopadene, kar bi v resnici služilo in koristilo organizaciji in članstvu. Točke pravil, ki so bile na konvenciji sprejete s tričetrtinsko večino glasov, se ne bi smele z referendumom preminjati, kajti ako se zgodi, da se take točke preminjajo, potem sploh konvencije ni treba, ker ne bi imela nikake moči, ne veljave. Vsak iniciativni predlog naj bi bil priobčen vsaj štirikrat v glasilu, da si ga člani dobro pretehtajo, odlog za to naj bi bil dva meseca za razmotrivanje (diskuzijo). Podpirati bi ga morala vsaj ena četrtina društva, predno bi šel na splošno glasovanje.

Suspendacija in črtanje. — Doba suspendacije naj bi bila samo dva meseca, tretji mesec pa naj nastopi črtanje. O tem se je že razpravljalo mnogo, vendar pa upam, da se ta točka pravil predružači na prihodnji konvenciji.

Toliko za danes. Oglasim se še nadalje prihodnjic.

John Pezdire, tajnik društva št. 61 JSKJ, Reading, Pa.

NAZNANILA

Barberton, Ohio.
Naznanjam vsem članom društva sv. Martina št. 44 JSKJ v Barbertonu, kateri niso bili na zadnji redni seji, da se je sklenilo pobirati naklado meseca maja po en dolar od vsakega člana in 50 centov članic. S to naklado se bo plačalo uradnike za pol leta, dvorano in druge stroške. Člane se prosim, da zagotovijo vsak plača vse prispevke drugi mesec.

A. Okolish, tajnik.
218 Liberty Ave.

Walsenburg, Colo.
Društvo sv. Feliksa šteje 101 JSKJ. v Walsenburg naznanja vsem članom, kateri se niso vdeležili zadnje seje aprila in kateri so oddaljeni, da bomo drugi mesec (maja) pobirali od vsakega člana in članice po 20c več kakor ponavadi. To pa zato, ker smo sklenili na zadnji seji, pomagati nekemu članu naše Jednote, ki je že vso podporo od Jednote prejel in je velik revež.

Z bratskim pozdravom ostanem vaš sobrat in tajnik
Frank Wodenik.
Box 45, Strong, Colo.

ZAHVALA.

Barberton, Ohio.
Tem potem se naše društvo sv. Martina št. 44 JSKJ v Barbertonu prav lepo zahvaljuje JSKJ. za podporo nesrečnemu sobratu Alojziju Skubelj in njegovi družini. Rojaki, kateri niste še pri nobenem društvu ali pa bi radi še k enemu pristopili, pristopite k naši slavni JSKJ. Ona nima sumo pravil, ampak tudi bratsko srce, s katerim pomaga članom tudi se potem, ko po pravilih niso več deležni podpore. To je v slučaju, ako vidi, da je pomoč nujno potrebna, kot je bil to slučaj sobrata Alojzija Skubelja.

A. Okolish, tajnik.

Zavržena

Iz zbirke "Obrabi". Ciril Jeglič.
Tam na oknu cveto rože; žive, bujne, kakor da so postavljene mimoidočim za spomin. Vso zimo so cvetele in vselej, kadar sem se ozrl nanje, sem se zmisli na pomlad: na tisti čas, ko sije solnce zjutraj in na večer ter je ljubezen v srcu kakor popek, z roso vonjavo nasičen.

Pa zdaj je pomlad! Tudi rože, ki so na oknu, je dihnila tajna sila. Dvignile so svoje zardele evetve in z opojno močjo zadisale preko ulice; nato so poskrile svoj kras med listje in se nič več ne ganejo; komaj da strepečejo, če jih pogledaš, neka težka senca seva iz njih. Vsaj meni se zdi tako, da so prečudno žalostne te rože, četudi so lepe, da bi jih gledal in sanjal ob njih.

Zjutraj, ko odpiram okno, se zmirom ozrem preko ulice: "Dobro jutro, prijateljice moje!" Pa mi odzdravijo, kakor vlažne očedeletove, ki so premišljevale celo noč in je ostala solza v njih. — Včasih se zgane tista težka, nema senca, ki seva vanje. Takrat jo razločim in jo vidim od blizu: njo, ki je zasadila te rože v lončice s črno prstjo, ki jih zaliva in vdiha življenje, njo, ki daje temu evetju zadnji ostanek svoje ljubezni ter je to žrtev postavila na okno mimoidočim za spomin...

Pravijo ji Rozalija. Menda je še zelo mlada, ker se polno ograja vžge iz njenih oči, kadar zastrmi preko ceste in hiš; tja daleč k brdom, odkoder se dvigajo sinje meglice. Tam so vinogradi, nanovo prekopani, z znojem napojeni s pesmijo in vriskom blagoslovljeni; zdravje in svežost pronica skozi tisto zemljo, žehiti, puhti in dehti vse naokrog. Oj, pesem, ki odmevaš! A Rozalija je opravljena kakor nadložna vdovica: v temno bluzo, s črnim šalom krog vratu. In pravijo tudi, da je zažganovana z večno, neizlečljivo smotom na svojem telesu...

Kadarkoli jo vidim, vedno je enaka: z desnico zaliva iz rdeče kanglice, počasi sanjavo, kakor da prešteva kaplje, z levico zastira svoj mračni, suhotni obraz. Malokdaj me opazi in še takrat se naglo, splešeno umakne v ozadje. Oj, spokornica nedolžna, kam bežiš? Kakor da je na svet pozabila. Kaj neki dela dan na dan tam za spušenimi zavesami, onkraj senice, ki jo loči od sveta? Ali plača, ali prebira romane, ali pri-

pravlja na smrt? Ali ji je ljubo, če kdo misli nanjo? Joj, Rozalija, samo pazi, da tvoje rože ne uvenejo!

MESEČNI PREGLED MED DRUŠTVI IN JEDNOTO ZA MAREC 1920

1	248.09	146.35		4.20	21.50		25	420.49	2000.00	43.00	2043.00
2	195.29	145.00		3.78	18.90			362.97		138.00	138.00
3	82.39	50.50		1.66	8.30			142.85		49.00	49.00
4	67.41	46.72		1.40	7.00			122.56		199.33	199.33
5	67.66	49.25		1.20	6.00			124.11		76.00	76.00
6	50.24	55.00		1.12	5.60		25	112.21		40.00	40.00
9	276.49	150.25	25	5.06	25.30	3.00	25	460.60	3000.00	460.12	34601.12
11	54.00	28.80		1.00	5.00			88.80			
12	94.34	68.90		1.92	9.60	4.00		178.76		105.00	105.00
13	85.05	64.55		1.94	9.70	1.00		162.24		39.00	39.00
14	46.99	22.10		.84	4.20			74.13			
15	95.13	56.10		1.90	9.50	2.00	25	164.88		146.00	146.00
16	105.29	81.50		2.32	11.60	1.00		201.71		237.00	237.00
18	233.54	153.15		4.74	23.70		25	415.38		125.00	125.00
19	172.68	94.00		2.62	13.10	1.00	25	283.65		141.00	141.00
20	112.01	89.05		2.28	11.40			214.74		153.00	153.00
21	105.85	60.15		2.02	10.10			178.12	1000.00	115.00	1115.00
22	128.92	52.70		31.94	9.70			193.26		57.00	57.00
25	187.91	125.15		3.50	17.50			333.16		211.00	211.00
26	100.29	59.95		1.88	9.40	1.00		172.52	250.00	107.00	357.00
27	54.09	44.20		1.06	5.30			104.65		41.00	41.00
28	33.80	25.10		.62	3.10	1.00	.50	64.12			
29	105.24	60.80		2.06	10.30	1.00	1.00	180.40		49.00	49.00
30	214.75	150.35	10.50	4.04	20.20		.50	400.34		43.00	43.00
31	107.06	77.70		2.50	12.50		25	200.01		150.00	150.00
32	80.52	53.25		1.44	7.20			142.41		94.00	94.00
33	102.21	70.55		2.70	13.50	1.00		189.96		84.00	84.00
35	71.42	52.75		1.52	7.60	1.00	1.75	136.04	1000.00	137.00	1137.00
36	216.57	195.35		4.38	21.90	4.00	.50	442.70	1000.00	228.00	1228.00
37	470.65	276.25		8.38	41.90	2.00		799.18	1000.00	217.00	1217.00
38	56.51	39.75		1.04	5.20			102.50			
39	125.76	87.30		2.20	11.00	1.00	25	227.51		303.00	303.00
40	123.20	65.25		2.54	12.70	1.00		204.69		15.00	15.00
41	38.67	26.90		.86	4.30			70.73		15.00	15.00
42	92.36	60.60		1.72	8.60			163.28		24.00	24.00
43	46.15	29.65		.88	4.40			81.08		33.04	25.00 58.04
44	67.25	51.65		1.52	7.60	1.00		129.02	1000.00	34.00	1034.00
45	149.02	113.05		3.28	16.40	2.00		283.75			
47	85.60	42.50		1.54	7.70			137.34		90.00	90.00
49	90.17	59.00		1.54	7.70	1.00		159.41		175.00	175.00
50	39.20	36.05		.88	4.40			80.53		54.00	54.00
51	30.97	25.50		.62	3.10			60.19		57.00	57.00
52	70.11	53.90		1.66	8.30			133.97		44.00	44.00
53	113.10	82.90		2.60	13.00			211.60		20.00	20.00
54	47.05	25.10		.74	3.70			76.59		45.00	45.00
55	89.63	60.60		1.60	8.00		25	160.08		83.00	83.00
57	49.27	42.65		1.12	5.60	4.00		102.64		117.00	117.00
58	85.15	56.05		1.64	8.20	1.00	.75	152.79		300.00	300.00
60	43.96	33.05		.80	4.00			81.81		85.00	85.00
61	51.70	55.40		1.22	6.10	1.00	25	115.67		8.00	8.00
64	27.21	19.25		.48	2.40			49.34		86.00	86.00
66	91.34	53.55	25	1.42	7.10	1.00		134.66		59.00	59.00
68	59.35	39.95		1.24	6.20			106.74		22.00	22.00
69	44.53	29.55		.78	3.90			78.76		47.00	47.00
70	55.85	58.70		1.36	6.80			122.71		70.00	70.00
71	139.96	114.40		2.64	13.20	1.00		271.20		30.00	30.00
72	29.12	16.15		.52	2.60			48.39		162.00	16.00
75	53.30	53.50		1.20	6.00	1.00		115.00		123.00	123.00
76	12.88	22.95		.78	3.90			70.51		15.00	15.00
77	63.07	48.85		1.26	6.30	2.00		121.48		9.00	9.00
78	128.28	60.15		2.06	10.30		25	201.04	1000.00	62.00	1062.00
79	19.86	16.90		.40	2.00			39.16		96.00	96.00
81	31.02	38.00		.70	3.50			73.22	1000.00	81.00	1081.00
82	68.50	51.85		1.48	7.40			129.23		47.00	47.00
83	20.97	19.25		.40	2.00			42.62		42.00	42.00
84	61.70	34.85		1.08	5.40		25	103.28		111.00	111.00
85	129.29	93.15		2.42	12.10			236.96			
86	39.24	26.50		.74	3.70		.50	70.68		66.00	66.00
87	23.58	27.95		.70	3.50			55.73		130.00	130.00
88	64.90	51.05		1.16	5.80		6.75	129.66		10.00	10.00
89	41.68	34.65		.96	4.80			82.09			
90	20.30	19.55		.48	2.40			42.73			
92	42.62	30.20		.78	3.90	3.00	1.75	82.25			
94	136.12	88.40		2.74	13.70	2.00		242.96		66.00	66.00
99	45.31	32.20		1.00	5.00			83.51			
100	21.02	11.90		.30	1.50			34.72		19.00	19.00
101	39.91	29.80		.56	2.80	1.00		74.07		54.00	54.00
103	55.56	55.25		1.32	6.60	2.00		120.73			
104	24.30	25.50		.64	3.20			53.64		61.00	61.00
105	66.17	53.85		1.20	6.00	1.00		128.22		46.00	46.00
106	31.29	27.55		.58	2.90			62.32		96.00	96.00
107	7.24	9.25		.20	1.00			17.69	500.00		500.00
108	50.34	44.15		1.18	5.90		25	101.82			
109	27.86	18.60		.50	2.50		25	49.71		43.00	43.00
110	101.76	84.15		1.64	8.20		25	196.00			
111	58.69	29.55		.84	4.20			93.28			
112	30.24	20.30		.54	2.70	1.00		54.78		49.00	49.00
114	236.81	122.85		2.56	12.80			375.02		122.00	122.00
116	59.75	41.25		1.44	7.20		1.50	111.14		10.00	10.00
117	20.29	16.80		.40	2.00			39.49		28.00	28.00
118	15.67	8.40		.24	1.20		25	25.76			
119	13.55	17.00		.40	2.00			32.95		117.00	117.00
120	34.12	35.50		.80	4.00	1.00	.50	76.92		22.00	22.00
121	30.86	24.00		.60	3.00			58.46		171.00	171.00
122	60.75	52.55		1.02	5.10	3.00	2.25	124.67			
123	26.22	23.65		.44	2.20			52.51		65.00	65.00
124	34.01	33.30		.72	3.60			71.63		65.00	65.00
125	19.21	25.25		.42	2.10			46.98		34.00	34.00
126	14.50	21.00		.36	1.80			37.66	250.00	181.00	431.00
127	22.12	36.25		.56	2.80	1.00		62.73			
128	42.74	49.30		.94	4.70	1.00		98.68		114.00	114.00
129	20.39	30.00		.60	3.00		3.00	56.99		40.00	40.00
129	za feb. 13.55	17.00		.40	2.00			32.95			

8118.71 56997.80 11.00 156.30 781.50 56.00 25.25 14846.56 13000.00 7592.49 20592.49

Prva številka znači številko društva, druga smrtninski sklad, tretja bolniški sklad, četrta glasilo, peta onemogli sklad, šesta stroškovni sklad, sedma pristopnina, osma razno, deveta skupaj, deseta smrtnina, enajsta bolniška podpora, dvanajsta skupaj.

V Logatcu
Prva številka znači številko društva, druga smrtninski sklad, tretja bolniški sklad, četrta glasilo, peta onemogli sklad, šesta stroškovni sklad, sedma pristopnina, osma razno, deveta skupaj, deseta smrtnina, enajsta bolniška podpora, dvanajsta skupaj.

WSS WSS WSS WSS WSS WSS

Odposlanci in zastopniki starodavnih narodov v Londonu.

Poroča Edgar C. Middleton.

Lady Suma de Mar Simum je dospela v London kot oficijelni poslanik Asireev v kurdistanskih gorah. Ko je Rudyard Kipling napisal svoje glavne vrste: Iztok je iztok in zapad je zapad, je računl brez velike vojne ali — brez Turkov. Iztok je še vedno iztok, a le še senca svoje prejšnje mogočne vsebine. Nič več ni oče modrosti, temveč dete nedolžnosti.

Civilizacija je odpravila orijentalni režim kot polje burja pšenice polje v polnem klasju. Naga in napol oslepljena vsled ostre luči javnosti, katero je velika vojna obrnila nanje, so ta izgubljena in pozabljena plemena iztočno od Sueza pričela obratiti svoje lice proti zahajajočemu soncu, proti zapadni civilizaciji ter proti velikim svetom zavznikov, da rešijo slednji njih številne probleme.

Iz Ponta ob obali Črnega morja je prišel nadškof Krisantos iz Trebizanda v Evropo na mirovno konferenco kot delegat neodrešenih Grkov. Na misli sliče narave se mudi v Londonu Sodhu Subdar Sing iz Indije, dočim je prišla Lady Simum v Anglijo, da se zavzame za stvar nekako 80.000 Asireev, ki stanujejo v kurdistanskih gorah in ki hočejo ostati pod angleškim protektoratom ter proč od Kurdiv in Turkov.

Narod, za katerega sem prišla prosit, — je rekla, — je krščanski. Odrezen je bil od Asirije skozi nekako pet sto let in skozi ves ta čas so bili člani moje družine njegovi patriarhi.

V prvih dneh vojne smo se s pomočjo Rusov borili proti Turkom. Izgubili smo veliko svojih mož, ključno mojega brata, ki je načeloval plemenu.

Naše ženske so izžvale veliko obendovanje Rusov. Prinašale so našim možem v bojnih vrstah mučijo in hrano.

Glede položaja teh žensk pravi Lady Simum, da so pred kratkim pričele kazati znamenja, da se hočejo modernizirati. Dejanski se nahajamo sredi poti med ženskami iztoka ter ženskami zapada. Pred kratkim se je štiri ali pet žensk tako dvignilo, da so dobile glas v svetu naroda in številne ženske se nagibajo proti idiam zapada z ozirom na obleko. Naučile so se izdelovati evropske obleke, katere tudi nosijo.

Lady Simum je stara nekaj nad trideset let, fer lepega obraza. Kot je pričakovati od gorjanke je izvrstnega zdravja, a obenem tako izobražena ženska, da je nadškof iz Canterbury po zaključnem pogovoru z njo vskliknil: Izvanredno je najti toliko civilizacije, kjer bi človek pričakoval povsem naravno barbarstvo.

V Londonu je kmalu postala odlična oseba v politiki. Obiskali so jo na njenem domu v nekem londonskem predmestju že številni odlični javni možje, ki so vsi hrepeneli po tem, da vidijo to zastopnico Nestorijanskih kristijanov, o katerih pravi legenda, da so potomci desetih izgubljenih plemen.

Vedno so bili kristijani, a pred nekaj leti so bili v nevarnosti, da izgube svojo staro literaturo, kadar je škof iz Canterbury poslal v njih deželo posebno misijo. Asirei so rekli takrat: Dosedaj so se učili naši dečki, o sedaj hočemo, da se ne učijo naše deklece.

Čprav nosi Lady Simum turški fez s pajčolanom, se je vendar njeno plemo borilo v vojni z velikim junaštvom proti Turkom ter imelo težke izgube. Največje pa so bile izgube pri strašnih pohodih. V Kurdistanu je sneg pozimi pogosto tako debel, da onemogoča vsako potovanje.

Enega izmed velikih pohodov se je vzprijorilo, da se ustavi zvezo in stike z večjim od delkom prijateljskih Arabcev katerim je povečeval slavnj polkovnik Lawrence. Asirei niso mogli najti teh Arabcev ter so bili še skoro popolnoma izčrpani, ko se je naskrat pojavil nad njih glavami neki aeroplan. — To je

turški aeroplan, — so vsi zakričali. Pričakovali so celo ploho bomb. Bil pa je angleški aeroplan in pilot, ki se je spustil na tla, jim je povedal, kje lahko najdejo angleške čete.

Vprašali so jo, zakaj jih niso zasledovali Kurdi prav tako kot Armence, ker so vendar kristijani.

— Raditega, — je odvrnila Lady Simum, ker je naš narod plemo junaških gorjanov, kar se je posebno izkazalo tekom zadnje vojne. Nepremagljivi so v oni vrsti guerilla vojevanja, ki je edino mogoče v gorah. Kurdi vzemirajo neprestano ravno pod našimi gorami, a puste nas pri miru.

Čprav se imenujemo Asiree je to komaj resnično in točno. Imenovati človeka Asiree je prav tako anahronizem kot je imenovati Italijana Rimljanja. Oba sta starodavna plemena, sta prenehala obstajati. Vi zapadnjaki ste nas označili s to narodnostjo in mi smo seveda ponosni na to dejstvo.

Mi smo mešano nomadsko plemo, ki se vedno premika. Deloma smo Kurdi, deloma Armenci, Georgijci in Sirci. Nekateri med nami so celo potomci nomadskih Turkov. Po veri pa smo vsi kristijani ter vedno bili. Naša zgodovina sega nazaj v čas izgubljenih plemen Izraela in naša dežela obdaja starodavne nive svetopisemskega slovesa.

Sodeč po standardih razdalje v Orijentu je nadškof Krisantos iz Trebizonda nekaj sosed Lady Simum. Cilj misije obeh v Londonu bi nas skoro spravljal na misel, da sta oba naroda ločena drug od drugega le par zemljepisnih milj.

Cilj pontiških Grkov, — je rekel nadškof, — je napraviti Trezond ali Trapezunt glavnim mestom grške republike, ki bi dajala pretežno grškemu prebivalstvu zaledja Črnega morja priliko, da upravlja svoje zadeve na demokratskem način ter napravi iz njih dežele središče kulture in napredka.

Naša dežela je bila helenska pred prihodom Krista ter ostala taka kljub stoletjem turške zlovlade in zatiranja.

Nadškof se nudi v Londonu, da pridobi simpatije angleške vlade ter angleške cerkve za stvar pontiških Grkov, ki se hočejo oprostiti turškega jarma za vedno ter postati samostojni.

Iz Kotmarevasi.

Ko so prihajali nekdanji vojaki s fronte, smo jih radovedno izpraševali, kako je neki tam in kje bo konec koncev zmagala. Tako tudi zdaj v coni A. Kamor prideš, je prvo vprašanje: "Kako je pri vas?" Vse se zanima za nas in s pritaženo sapo pričakuje, kdo bo močnejši, ali zmagala pamet ali pa bo spet tistih par od Nemcev podkupljenih nemškutarjev zmagalo nad tisoč? Nemškutarski voditelji sami še menda niso tako neumni, pač pa so neumni oni oni na umu bolni teliji, ki jim vse verjamejo in slepo drviijo za njimi. Kolikokrat so že mislili priti Nemci! Kje so? A komaj mine napovedani čas, mu hitro pridenejo 10 dni in teliji zopet verjamejo. Hobrov Gusti straši z boljsevik. Komu drugemu bi se verjeli, njemu se le smejejo. Prejšnjim nemškutarjem je zdaj naenkrat "vseeno". Nam pa ni vseeno, mi smo že dolgo siti rekviriranja, nič več ne moremo vodeti o "Viehverwertung", nič več o pol kg moka na teden, nič več ne moremo oddajati špeha. Starega Vrtnika, ki je v coni B prodal pod roko brejo kravo, so v Celovec obsodili na en mesec dni zapora, 3000 kron plačila in gostilno so mu vzeli. Ne verjamem, da je njemu vseeno. Marsikateri je že 10 mesecev od nas dobil ubožno akcijo in še danes pravi, da mu je "vseeno". Od Nemcev ne dobi nič, pa tudi od nas ne dobi nič, da bo "vseeno". Sicer sem pa trdno prepričan, da bo še marsikateri arečala pamet, a to mora biti kmalo, ker kazalec se neizprosno pomika proti 12 uri. Po njej bo prepozno,

Prepoved uvoza v Jugoslavijo.

Dr. IVAN ČERNE.

Naredba ministrskega sveta o prepovedi potratnih in ne neizogibnih za življenje potrebnih predmetov je bila sklenjena v ministrski seji dne 19. marca 1920, je izšla dne 31. marca. 1920. v jug. Uradnem listu in zadobila svojo moč in veljavnost z celotno državo v razglasom v službenih novih kraljevstva Srba, Hrvat in Slovenaca št. 65 z dne 23. marca 1920. Naredba je za celo naše gospodarsko velikega pomena ter se mi čudno zdi, da se dosedaj še nihče izmed trgovskega sveta glede njene važnosti ni oglašil javno, razen enega glasa v tujakšni "Jugoslaviji". Trgovske korporacije molčijo, kakor bi jih ne zadela ta naredba, dasi je to slučaj in sicer tako živo, kot dosedaj še ni storila nikakoli naredba, kar jih je izšlo v zadnjem času.

Vsak v gospodarstvu delaven človek, ki vidi, kako se prepletajo niti gospodarskega življenja iz dežele v deželo, iz države v državo, iz kontinenta v kontinent, in ki vidi, da v današnjem kompliciranem gospodarstvu ne more obstati država sama zase brez vezi z drugo, mora spoznati hibe naredbe, priznati pa mora tudi takoj, da bi bila taka naredba že pred davnim časom za nas tako potrebna, kakor le kateri drugi ukrepi ministrov do danes. Nekaj mesecev je momentov, ki jih hočem predvsem pri govoru o tej naredbi poudariti, in ki se mi zdijo za njeno prežibno izvedenje potrebni ter za našo celotno gospodarstvo pri njeni daljši uporabi neizogibni.

1. Glede njene važnosti za blago, ki je zunaj že pred 23. marcem kupljeno in plačano, in ki se še sedaj vsled tehničnih ovir ni moglo spraviti v domovino. Glede tega blaga pravi uvodna klavzula, "da se izjemoma dopušča uvoz samo onega prepovedanega blaga, ki se na dan, ko stopi ta sklep v veljavo, zateče na poti v kraljevstvo, o čemer se morajo predložiti dokazila generalni direkciji carin; toda tako blago se mora uvoziti v državo v roku meseca dni. Po preteku tega roka uvoz takega blaga absolutno več ne bo dovoljen. "Rok, da se blago uvozi v teku enega meseca, se mi zdi odločno prekratke. Poznam tvrdke, ki imajo svoje blago natovorjeno že mesec in mesec, a vsled sedanjih nepremagljivih ovir istega ni bilo mogoče spraviti v domovino, kake naj ga sedaj spravijo v teku enega meseca? Ne gre pri tem za to, ali je to blago potratno in ne neizogibno potrebno za življenje, marveč za to, kakšen namen ima naredba, ali koristi državi in njenim državljanom, da se premoženja, ki so že za to blago izdana in ki se jih ne more več brez obutne škode izpremeniti, oziroma porabiti za življenje takorekoč neizogibno potrebno blago zunaj uničijo. S tem, da se uvoz tega že plačanega blaga zabrani, nastane številnim trgovcem in posredno po njih celemu prebivalstvu velika škoda, dočim na drugi strani v korist valute ni niti najmanj pridobljeno. V tem oziru gre torej naredba preko cilja in je dolžnost trgovskih korporacij, da s številnimi zgledi opozore ministrstvo na izpremembo te določbe, kar ni težko ter da je treba samo rok za uvoz že do 23. marca dokazano plačano blago raztegniti. Dokaze glede plačil bi bilo po mojem mnenju vezati na uradna potrdila izvoznih certifikatov trgovskih zbornic in inozemstvu ter je te certifikate glavnim carinarnam pri ocarinjenju predložiti. Iz datuma je razvidno, ali je bilo blago res pred 23. marcem zunaj nabavljeno in plačano ali ne.

Na ta način se izognemo škodi, ki jo sicer utrpijo naši državljanji in ki bi znašala, ako ostane nartdba kot je, v veljavi, mnogo milijonov, ter tudi namenu naredbe same ne delamo nasprotno.

2. Smoter naredbe moramo pozdraviti vsi, ki nam je za ozdravljenje našega gospodarstva. Ves luksus, vse ne neizogibno potrebno blago mora izginiti iz naših trgovin, ker naš gmotni položaj danes ni tak, da bi nam to dovolil. Bogata Anglija se omejuje sama na vseh koncih in krajih, in stalni motiv prvih angleških državnikov je, opozarjati na štedenje, varčljivost v uporabi vseh, tudi potrebnih predmetov, in na največjo omejitev in zabrano razkošja. Ako velja je te maksime za prve vevlast evropske, veljajo za našo Jugoslavijo tembolj. Iz tega vidika sem že uvodoma poudarjal, da moramo biti vsi hvaležni ministru, da je sedaj, dasi pozno, vendarle izdal tako naredbo. Vendar pa je treba po preudarku, da bo naredba ostala dalje časa v veljavi in da bo tudi gospodarstvo moglo prenesti jo, posebno kolikor se tiče aprovizacije, s kritičnim očesom pregledati posamezne postavke, ali so iste za življenje res izogibno nepotrebne. Čul sem od mož, ki so v aprovizaciji širokih mas delavni, da so gotove postavke v naredbi, ki se bodo morale izpremeniti, ako bomo, da pridemo prejalislej v krizo. Te postavke naj bi se izločile ter bi bila tukaj dolžnost naših aprovizacijskih faktorjev, vplivati na ministrstvo prehrane za tozadavne izpremembe. Se druge izpremembe bodo morale predlagati industrijske zbornice, kakor tudi trgovske komore ter je potrebno, da se skličejo ankete, ki naj snov preučajo, da se predmeti, ki so za življenje neizogibno potrebni, izločijo iz prepovedi, drugi pa, ki eventualno niti niso v naredbi, še vstavijo.

Bila bi torej to nekaka petrogradna metoda, ki je sicer čudna, ali njen namen je v tem slučaju dober in končen uspeh je vse. Ako dosežemo, da bode naredba brez treslajev v našem gospodarstvu ostala v veljavi leto dni in še več, ako bode potrebno, sem uverjen, da bode naša valuta po tem času, ako zadostimo tudi drugim zahtevam, ki jih moramo staviti v tem pogledu sami na sebe, prej nego v enem letu enaka liri ali pa še boljša.

3. V zvezi z ravnokar navedenim je ono, kar pogrešam sedaj, ko je izšla naredba, namreč določba glede plačila našega izvoza. Je to zahteva, katero ponavljamo, sedaj že dolgo časa ter smo prišli najprvo z njo mi Slovenci, za nami Hrvati, in kateri pritrjujejo tudi razsodni krogi v Srbiji. Fetiš naših ministrov je bil takozvana "zdrava valuta". Prodajali smo svoje dobro blago najprvo za "zdrave" marke, potem za lire, potem za franke. Čemu rabimo to? Sedaj, ko je padla vsaka ovira glede ponarejenega novca, ko naših v tem pogledu dobrih kronkodinarskih novčanec res ni mogoče tako lahko ponarediti, pade v vodo tudi vsak ugovor glede ponarejenega novca, ki naj bi ga inozemstvo za naše blago utihotapljal in uvažalo.

Naša zahteva, ki naj gre paralelno, z izpremembo uvozne naredbe mora biti, da izda ministrstvo novo naredbo, da se vsa plačila za naš izvoz vršijo samo v kronkodinarskih novčanicah oziroma v tej valuti, humbug "zdrave valute" naj se pa opusti.

Ako bomo to vpeljali, bomo tudi videli, da je mogoče, da naš bolni kronski dinar ozdravi, in da bodo tudi naši sosede z drugačnim pogledom gledali na naš boj za ozdravljenje naše valute, kakor pa se je to godilo dosedaj, ko posebno tuje naše finančne poizkuse nazivajo z imeni, ki jih raje ne ponavljam.

Razložil sem svoje pomisleke k tej naredbi, ki more v izpremenjeni obliki postati naša rešitev, in sedanjio finančno mizerijo odpraviti, ter končno onemam še nekaj, kar se sedaj kolportira kot komentar k naredbi.

Razširjene so namreč govornice, da je v Srbiji silna množina finnega angleškega blaga, in da se je vsled tega naredba glede prepovedi uvoza izdala tako hitro, in brez anketnih posvetovanj, kakor je to sicer vedno, češ, da je treba najprvo pospraviti to blago, in da je šele kasneje mogoče govoriti o uvozu. Ta govornica se mi zdi prazna ter mišljim, da je je najlažje ovreči stem, da prihajajo srbski trgovci v čimvečji množini kupovat k nam blago, česar bi gotovo ne

storili, ako ga imajo doma v izobilju, in ki jih morebiti enako velja, kakor pri nas nakupljeno. Njih stremljenja in težnje so enake z našimi, raditega mislim, da bodo podpirali naše zahteve po izpremembi naredbe in odprave "zdrave valute".

Besede imajo trgovske komore in druge trgovske in industrijske in industrijske organizacije, kakortudi konsumenti.

"Nočni zrak škodi"

Vdihajte ves sveži zrak, ki ga morete, podnevi in ponoči. Saj je sveži zrak za to. Stara pravljica o škodljivem vplivu "nočnega zraka" je le eden izmed mnogih skrbno čuvanih predsodkov, dedinjenih od naših prednikov. Kako je nastala ta vraža, je mogoče le ugibati. Morda je ista preživel ostanek solnčnih oboževalcev v prvotnih dnevih človeštva, ko so naši pradedi smatrali vse, kar je bilo izven solnčnega področja, za zlo in škodljivo.

Naši predniki so bili navajeni opominjati svoj naraščaj, "naj se pazijo pred nočnim zrakom", in otrokom se je ukazovalo, "naj pridejo noter stran od nočnega zraka".

Morda bolj srečni so otroci v arktičnih pokrajinah, kjer je noč šest mesecev dolga. Tam eskime-

ške matere gotovo ne gojijo te neumne vraže, drugače bi otroci ostali po šest mesecev zaporedoma zaprti v hiši.

Ponočni zrak ni prav nič drugačen od zraka brezsolnčnega dneva. Atmosfera, ki obdaja zemljo, se ne spreminja hipoma po solnčnem zatonu iz dobre v slabo. Ostaja vedno iz istih sestavin, kisika, dušika in ogljene kiseline v normalnem razmerju za dotično pokrajino.

Zdravljenje tuberkuloze (jetike) in sorodnih bolezni ob prostem zraku se je imelo začetkom boriti proti tej častitljivi pravljici o nočnem zraku, in le velikanski uspeh te zračne kure je prepričal ljudi, kako neumna je ta vraža o škodljivosti nočnega zraka.

Sedanja generacija je bila sploh priča emancipacije ljudi z ozirom na vrednost svežega zraka. Mesto poleti in pozimi, in to v svojo ne da bi, kakor naši predniki, živeli izmerno korist.

Najzanimivejše, najcenejše in najbolj popularno čtivo vam je na razpolago.

Slovensko-Amerikanski Koledar je izšel za leto 1920.

Veliko več slik kot prejšnja leta.

Najbolj izbrani članki, opisi, razprave, vesti, šale, zanimivosti.

Stane 40 centov.

Izrežite ta kupon, pridenite za 40 centov štempsov ter pošljite nam.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 62 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Tempotom naročam Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1920 ter prilagam za 40 centov štempsov.

Ime

Nazlov

Mesto in država

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Spomladanski izpuščaji

so zelo neprijeten kinč in povzročajo skoraj neprenašljajočo bolečino in trpljenje. Poznamo so vsled svojih srbečih lastnosti in vsled trdovratnosti za zdravljenje. To povzroča nečista kri. Očisti kri potem vporabe

Severa's Blood Purifier

(Severova Kričistilca), ki je priznan kot regulator sistema ni pomaga naravi v izločevanju nečiste kri ter tako odpravi mehurje, rane, izpuščaje, prišče in splošno hiranje. Poskusite ga. Napredaj v vseh lekarnah. Cena \$1.25 in 8c davka.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

ponoči v zadubilih zaprtih sobah, za vdihovali tam zopet in zopet svoje lastne izdihe. Število ljudi stalno narašča, ki spijo pod milim nebom ali vsaj ob odprtih oknih, na vrednost svežega zraka. Mesto poleti in pozimi, in to v svojo ne da bi, kakor naši predniki, živeli izmerno korist.

Krvavi odpor.

S krvjo je bil oškropljen vhod v rov: ob železniški progi, ki vodi v prenogokope, so ležala okrvavljena, razmesarjena trupla. Proga razrušana, uničena... Med razdrobljenimi vozovi človeškega mesa; lokomotiva razbita, s krvjo oblita... Prostrana pokrajina, odeta v snežno odejo, razteptana, okrvavljena...

Zavrvelo je med delavstvom tisto leto. Čimbolj se je bližala zima, tembolj je v ravnini. Pojavilo se je nenavadno gibanje delavstva: postajalo nemirno, zbiralo se je v gručice; srd in nevolja jim je rasla na obrazu, v prsih naraščal odpor do dela, gnus do ošabnega bogastva, grozil je boj na življenje ali smrt, bližala se je zmagala ali razdejajna.

Odlilo je odposlanstvo delavcev k bogatemu svojemu gospodarju, k družbi razkošnih milijonarjev. "Prosim, gospodje delničarji, v imenu delavstva za izboljšanje plače", se je glasila prošnja.

"Glejte, gospodje, približuje se zima, treba bo nam in družinam našim oblačila, kurjave. Prosim, zanašajte se na milostne vaše, da ne odbijete naše prošnje."

"Ha-ha!" so se razkošili razkošni trupi, "mar mislite, da bomo plačevali in rodili se družine vaše! Ako niste zadovoljni, idite vsi, dobimo druge! Saj se potika po naših ameriških državah na milijone takih ljudi, dobimo jih še za cenejšo plačilo!"

In vrnilo se je odposlanstvo brez tolažbe. Zavrnilo je po rovu, krečilo se peš, krampi in lopate odletavali, ustavili se stroji in vozovi, trzobe zapele, piščalke klicale k izhodu. Vrelo je delavstvo na prostrano pokrajino, k zborovanju pod milo nebo.

Tisoči in tisoči delavstva bogatih rudnikov in prenogokopov so se zbrali okrog svojih gospodinj. Zastopani so bili v tej ogromni množici vsi narodi Zedinjenih držav, vsa plemena, vse vere. Narod se je zbral k narodu, plemu k plemenu. In govorniki so govorili:

"Iskali smo pravice, prosili za trdo delo pošteno plačilo, pa ni nam bila uslišana prošnja, nismo dobili kruha, ne naši pravice!"

Dvigale so se trde pesti delavstva, pretreslo se ozračje ob obupnem kriku ogorčenja. — "Zdaj pa bomo pravice terjali, zahtevali za pošteno in trdo delo pošteno plačilo! Miruje naj delo, mirujejo krampi in lopate, dokler ne prejmemo zadovoljenja! Trdo je naše delo in naporno, a naš kruh je tu di trd, plačilo beraško! Milijon za milijonom izsesavajo brezsrčni gospodarji iz naših teles, mastijo se z našim mozgom! Prosim, smo več kruha, da preživimo sebe in družine svoje, a prejeli smo le ošabno in zlobno zasmevanje. Zato pa sedaj zahtevamo pravice in zadovoljenje; če ga pa ne dosežemo, naj pa preide na brezsrčne in naslednje njihove prokletstvo naše in kri naša in naših otrok!"

Pridušeni krik bolesti je jeknil po širni pokrajini, dvigale so se pesti, škrtali zobje. —

Zastražila je družba bogate svoje rove in železniške proge, ki vodijo vanje. Pa tudi delavstvo je zastražilo proge in vhode. Nihče ni smel več v rov, ne iz rova. —

Množila se je delničarska straža od dne do dne, ker delavstvo je postajalo vzburljivejše, grozeče...

Tudi žene in otroci so prihajali izstradanjen obrazov, prosečih oči. Menjavale se je ljudstvo, menjavale se straže. Na večer so odšle trume in nadomestile so jih druge, ki so stražile do jutra, a z dnem so prišle na stražo zopet nove vrste. Gorje tistemu, ki bi se drznil vtihozati v rov na delo, zapadel bi ostri sodbi delavstva. A gorje tudi oboževanemu stražniku, ki bi neopravičljivo svoje službe pravice! Počila in pomandrala bi ga razrujena množica, ker krute in krvave so postavile delavcev Zedinjenih držav.

A kljub vsej pažnji in straži se je posrečila milijonskem podjetju premisljena zvižaja.

V črni noči je delničarska straža na progi, ki vodi v rudokop, zagnala lažnjiv hrup in vršile ter navidez odganjala delavske vrste od proge, češ, da prihaja vlak, ki vozi nove delavce v rov. Dvigale se krik, vpitje, in piščalke, zabrnjenim nesrečnim, v trpljenje pahizgajo. —

Vrste, ki so stražile, so kilometro oddaljeno prenogokop izročim. Prizanese trpinom, no progo, popustijo svoje posto-

janke in jo vderejo k rudokopni progi. Naval pritiska, straža se pomika nazaj, delavstvo dvigne samokrese in bombe se prikažejo izpod črnih plašev...

V tem trenutku pa pridre na nasprotni progi vlak, nabasan z delavci in obložen z živeci — in izigne v prenogokope.

Prav od morja so bili, pobrani z umazanih krovov, nagnani s širokih cest... Razna plemena, razni narodi — mnogo Slovanov...

Nedolže žrtve, zapeljane v želo nenasičenega bogastva, ošabne samopasnosti... Zaslepljeni od brezsrčnih izkoriščevalcev človeških duš in teles — neusmiljeno pahnjeni pred kruto sodbo užaljene delavske sile...

In razsrdilo se je delavstvo, ko je zapazilo to brezvestno zvijačo. Drvelo je k rovu, hotelo se maščevati, a upirala se je oboževana straža, rotila, streljala... Pomirjevali so voditelji, rotili svoje narode, svoja plemena:

"Prijatelji, nismo se premagali! Pogum in treznost! Prizanese zapeljanim siromakom, izročim naši sodbi in naši milosti. Brezvestni milijonarji jih hočejo izžeti in potem pahnuti pred našo sodbo! Trpinom so, naše krvi, naše groblje — naši bratje so. Zato milost nesrečnim siromakom, pa pogin brezsrčnim zločincem!"

(Zagrnel je pridušeni krik in zamolklo odmeval v črno noč.)

"Zastražite progo, ne razbijajte, ampak ustavite vozove! Ne pustimo jim dovažati živega, izstradanih, ki le v tem je naša in njihova rešitev. Čimprej zmanjka živega, temprej bodo rešeni črne podzemeljske ječe in trpljenja..."

Zastražili so progo tem močnejše, vhode in izhode rovin nadzorovali od ure do ure, od noči do noči. Razbijati ni imel pravice nihče, nihče ubijati ali napadati straže.

Vlekli so se dnevi, tedni, a nikogar ni bilo iz rova. Zunaj je pritiskala zima in glad, zapadel je sneg. Delavstvo je stradalo, zmrzovalo — in vrste so se začele rediti. Prepodil je nekatere glad, nekatere strah, omahovali so in se odtrgali od vrst. Razkopili so se po vseh državah, nekateri so vkrčali na ladje in trosili slabe vesti širom sveta...

A tudi v rovu je naraščala lakota od dne do dne. Zmanjkovalo je živega, pojemale so moči, omahovali krampi in lopate.

Zunaj je divjal vihar, besnelo izstradano delavstvo, žugalo...

In razširila se je nazadnje vest, da so rovi izstradani, da je živč postal, da se bliža zmagala ali pogin.

Pritiskalo je delavstvo na vho, krečilo pesti, škrtalo z zobmi, dvigalo nože in samokrese. Popuščala jim je zavest, razdražena sila pa klicala po maščevanju.

Voditelji njihovi so pomirjevali in rotili: "Milost izstradanim siromakom, milost, ker sicer preide njih kri na nas in naše otroke..."

Roteč klie pa ni več našel odmeva. Razdražene množice so postale trde, neizprosne, želečne osvete. Ni bila uslišana mila prošnja, ne uslišana trda grožnja. Naskakovali so, pritiskali, terjali zadovoljenje.

Milijonarji so zapovedali: "Odide naj ljudstvo iz rovin, ker je za delo nezmogoče. Živeža ne moremo dovažati, a moči pojemo. Odide naj peš, ker ne pustimo drhali razbijati svojih voz!"

In priplazile so se izpod zemlje na beli dan črne, razcapane postavice, upognjenih hrbišč, groznih mrtvaških obrazov, trdnih oči, oznanjujočih gorje in trpljenje, prosečih milosti, pravične sodbe...

Buntili se divji krik srdite množice, skrčile so se trde pesti, dvignile se samokresi in noži. Naraščal je hrup, grožnje in kletvine, vmes pa ječale prošnje milosrdnih žen, pridušeno rotenje pomirjevalcev in voditeljev...

Mrtvaške, izstradane postavice so zatrepetale, sedeli se ti okostnjaki in se molče vrgli na zemljo, obupno poljubljajoči mrzla tla. Niso bili več množice besede. Le sklenjene roke so prosile milosti, le prošnje oči rotile krute sodnike.

"Milost, milost!" so prosile boječe oči skesano. "Pustite nam, zavrnjenim, ta kosček življenja, navidez odganjala delavske vrste. Dovolite, da nas še enkrat ogreje vozi nove delavce v rov. Dvigale se krik, vpitje, in piščalke, zabrnjenim nesrečnim, v trpljenje pahizgajo. —

Vrste, ki so stražile, so kilometro oddaljeno prenogokop izročim. Prizanese trpinom, no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

no progo, popustijo svoje posto-

sodbi podvrženim, vaši milosti prepustim. Milost svojemu bližnjemu, pahnjemu v prokletstvo in nesrečo — in milost vam bo dodeljena..."

Utilnil je krik in kletve, poleg se hrup in šum. — "Milost — milost" — je dihal tihi odmev po prostrani planjavi...

In v prsih trdosrdnih sodnikov se je pričelo mečati. Sovraštvo se je borilo z usmiljenjem, smrt v življenjem, maščevanje z milosrdjem... In premagala je ljubezen — do bližnjega... Omahnile so trde pesti, omahnili smrtonosni samokresi, ostri noži se poskrili, glave uklonile... Razmaknile so se vrste in črni okostnjaki so se dvignili ter vpletajočih korakov odhajali mimo milosrdnih trum...

"Milost — milost" — so trepetajoče šepetale ustnice, vmes pa se je razlivalo ihtenje radosti — kot tiha pesem zahvalnice...

Dolga je bila vrsta nesrečnikov. Kot mrlič, iz groba vstali, v grob povrnjeni, so se pomikali boječe naprej in se ozirali ginjenih, hvaljenih pogledov na molčečo množico ter skesano povešali trudne glave. Prosta jim je bila pot v življenje, duša ginjena, polna zahvale, a telo revno, pohabljeno. Po trobnobi in po smrti je dišala za njimi pot, kot bi se pomikal mimo pogreb...

S solzami v očeh je zrla za njimi bedna množica. Zdrnila se je in odleglo ji je, ker se ni dotaknila te nedolžne krvi. Kot bi šla mimo grozna smrt, ki se ji ni dotaknila, ali nesrečna kuga, ki ji ni okužila, ali kot bi ji obiskal smuten greh, ki ga niso bili deležni. Siromak se je usmilil siromaka, plemu dodelilo milost plemenu, narod prizanežal narodu, človek odpuštil človeku — ker spoznalo je milosrdno ljudstvo pravico in resnico, razodeta je bila zloba in zločin...

"Smrt zločincem!" je jeknila množica pretresujoče in se vsula proti mestu, pred palače gospodarjev in milijonarjev terjati pravice in zadovoljenje. A odgnala jih je silna straža, trupi so po prezirljivo zrl iz visokih palač na zarvženo ljudstvo.

Množila se je zopet straža na progah in pred rovi ter od dne do dne silneje odganjala premražujoče delavstvo. Zaslučilo je ljudstvo, da se bliža nova zvižaja, zato je pritiskalo tem silneje, postajalo strditejše in strašnejše.

Pretila je množica ter širila strah in trepet. Voditelji niso bili več zmogni krotiti razdraženo silo. Prevaldal je srd in klie po osveti...

"Zločinci! — Novo kri tirajo v pogubo!" — je udarjalo trdo in srdito. — "Pogin tiranom! Nehajte, dovolj je krvi, dovolj je gorja! Na vas se bo zila nedolžna kri!"

In naskočila je straža v poslednji noči z vsemi močmi — in ljudstvo je zaslučilo grozni trenutek ter pritiskalo k progi z divjo silo. Počili so strelji, moč se je zvrnil za močem, stražnik za stražnikom... Nastal je vršile, teptanje...

Tiho in oprezno je pridreval vlak iz črne teme, ves zabiti in temen, in plaho drčal mimo, kot prezet smrtnega strahu...

Trume kriknejo, zatulijo grozno — težke, neštevilne bombe pa švignejo preko straže...

Bisko in gromenje... Obupno rjenje in ječanje — groza, hreščenje — smrt, razdejajna...

Smrten sen je dahnil po razdrobljenem grobišču... Le par zadnjih voz je ostalo. Večinoma črno plemo, klove iz katerih pokrajini pogumno, v katerih državah nabrano...

Dokončano je bilo grozno delo, razšlo so se trume molče in potirto. In naslednji dan so razglasili milijonarji, da želijo pogajati, da želijo miru in sprave...

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Josip Žagar iz Brinove Drage, ob čina Čabar, Hrvatska, Jugoslavija, prosi vse znane in prijatelje, da mu poročajo, sedanje bivališče očeta FERDINANDA ŽAGAR, ki se že 6 let ni nič oglasil. Nadalje prosi tudi za naslov svojih dveh sinov ANTONA in VJEKOSLAVA ŽAGAR. Ta dva se pa že nista celih 7 let nič oglasila. Kdor ve, naj pošlje njih naslov naravnost na zgoraj navedeni naslov, ali pa na upravnništvo Glas Naroda. (29-30-4)

Zgodovinar Ferrero o Čadorni.

Bilo bi krivično smatrati prevare kot posebno napako Čadogne, čeprav so bile za njega in v njem bolj usodopolne kot pa pri drugih generalih, tako tukaj kot v drugih deželah velike vojne. V tem slučaju je duh časov ali vsaj neki gotovi duh časov govoril in deloval v Čadorni in skozi njegova usta.

Vseh vlad se je lotil v tej vojni neke vrste delirij, vsled katerega so zahtevali od naroda nemogoče žrtve prav kot da bi bile naj-bolj priproste in najbolj naravne stvari na svetu. To je stara bolezzen, ta delirij, ki še vedno divja po svetu. In to je tudi vzrok, zakaj je vsakdo tako presenečen videti, da svet kriči in razgraja vse vprek, dočim bi bilo veliko bolj koristno za vsakega, če bi bil razumen in če bi molčal.

Vlade so v resnici domnevale, kot se dozdeva človeku, da se bodo milijoni mož, ki so bili izgnani iz svojih domov ter iz svojih delavnic skozi pet let vrnili povsem mirno ter zopet pričeli s svojim civilnim življenjem tam, kjer so ga prekinili in vlade so očitno mislile, da bo to blagoslovljeno stanje stvari uveljavljeno ob vsakem trenutku ter od trenutka naprej, ko se jim bo zljubilo dovesti do tega povratka.

Kako slabost, kakše nedoslednost in kako pomanjkanje vesti so pokazale vse vlade v tej vojni! Knjiga generala Vignana je bogata na čudnih dokumentih, ki spravljajo na luč številne napake, v katerih je bila naša vlada (italijanska) brat ostalih zaveznikov.

To je prva med vsemi knjigami kar sem jih čital glede vojne, ki jasno kaže, kakšen je bil ustavni red najvišjega poveljstva v svetovni vojni. To je točka, ki je bila puščena v temi, najbrž nameroma. V namenu, da se pripravi dobro na veliki boj proti germanizmu, je Salandra, prejšnji italijanski ministrski predsednik, kopiral Nemčijo ali pravzaprav Prusijo tudi v tem, prav posebno z ozrom na to, kar je storila leta 1870. (Ferrero misli s tem anekdotično slovaških krajev od strani italijanskih imperijalistov.)

Kralj mora biti najvišji poveljnik armade in Čadorna prvi izvrševalec njegovih povelj v lastnosti načelnika generalnega štaba. To je bila teorija, a v dejanju ni hotel kralj nikdar izvrševati svoje avtoritete in general Čadorna je bil dejanski absolutni in pod nobeno kontrolo stoječ razsodnik vojne in pri tem ga je krila kraljeva avtoriteta.

Vlada ni mogla dati nikakih povelj načelniku štaba. Tudi ni mogla izvrševati nad njim nobenega resnega nadzorstva ali ga karati, kajti načelnik generalnega štaba je bil za svoja dejanja odgovoren le kralju. Vlada na drugi strani pa je morala razmišljati o željah in predlogih, ki so prišli od načelnika generalnega štaba. Pot da so prišli od kralja samega, s tem hočemo reči, da je morala sprejeti vse kot povelja in da se jim ni mogla ustaviati, razven če je bilo mogoče najti kako pot, da se predgovori avtoriteto, iz katere so izhajala ta povelja naj prostovoljno odstopi od pošiljanja takih povelj.

Vladni ni mogla dati nikakih povelj načelniku štaba. Tudi ni mogla izvrševati nad njim nobenega resnega nadzorstva ali ga karati, kajti načelnik generalnega štaba je bil za svoja dejanja odgovoren le kralju. Vlada na drugi strani pa je morala razmišljati o željah in predlogih, ki so prišli od načelnika generalnega štaba. Pot da so prišli od kralja samega, s tem hočemo reči, da je morala sprejeti vse kot povelja in da se jim ni mogla ustaviati, razven če je bilo mogoče najti kako pot, da se predgovori avtoriteto, iz katere so izhajala ta povelja naj prostovoljno odstopi od pošiljanja takih povelj.

Vladni ni mogla dati nikakih povelj načelniku štaba. Tudi ni mogla izvrševati nad njim nobenega resnega nadzorstva ali ga karati, kajti načelnik generalnega štaba je bil za svoja dejanja odgovoren le kralju. Vlada na drugi strani pa je morala razmišljati o željah in predlogih, ki so prišli od načelnika generalnega štaba. Pot da so prišli od kralja samega, s tem hočemo reči, da je morala sprejeti vse kot povelja in da se jim ni mogla ustaviati, razven če je bilo mogoče najti kako pot, da se predgovori avtoriteto, iz katere so izhajala ta povelja naj prostovoljno odstopi od pošiljanja takih povelj.

Vladni ni mogla dati nikakih povelj načelniku štaba. Tudi ni mogla izvrševati nad njim nobenega resnega nadzorstva ali ga karati, kajti načelnik generalnega štaba je bil za svoja dejanja odgovoren le kralju. Vlada na drugi strani pa je morala razmišljati o željah in predlogih, ki so prišli od načelnika generalnega štaba. Pot da so prišli od kralja samega, s tem hočemo reči, da je morala sprejeti vse kot povelja in da se jim ni mogla ustaviati, razven če je bilo mogoče najti kako pot, da se predgovori avtoriteto, iz katere so izhajala ta povelja naj prostovoljno odstopi od pošiljanja takih povelj.

Vladni ni mogla dati nikakih povelj načelniku štaba

